

ek

terhez utazott Ba- burg marsall politi- cta el a kancellár- tését több ízben hivatalos körök, mi- ség nyilvánosságra rta ma valószínűleg fog keltetni politi- tiák, hogy végren-

en panaszkodik kai és gazdasági t, melyben jelen- g kiűzködi. ákosait fejezi ki, pesolatai a külföld- marsall nyugtalan- emetország jövője mában szerkesztett

og kiemelkedni a zika, mely hivatva etországot és a né-

5. A késő délutáni tés szerint Papent k Bécsebe. A lapok rzesitiki és azt a hogy ami Német- hivatva van meg- ujj bécsi követének

zerint Róhm kapi- y áruló vallomá- kereskedésekből.

nditák ki- éva—brádi a Discom t

(Az Uj Kelet tud.) járó Discom autót atarában két alar- meg. A banditák soffört karján meg utasokat a sebesül- edea inkasszást és alkalmilag utazott t az autóból és üt- fórt, aki az egyik angatta, három fej- tük. Az inkasszárs krényének a kulcsa t, úgy hogy a ban gyvezet lejt tudtak elrabolták özv. s.

er vagon ad exportra...

augusztus 15. A rak ájtaj a ga- di fogyasztás mi- ak szerint ebben ca 123.000 vagon osz. 68.000 vagon 000 vagon kukori- néshoz hozzájárul t: 12.145 vagon vagon árpa és rizs korica. Ebből a gyasztásra 72.884 22.326 vagon ár- vagon kukorica esen 120.500 va- portra.

összeült egyetem ége

a jeruzsálemi zsidó izmann professzor t Zürichben. Jelen s, köztük sok ame- or is. A vezetőség vti a jeruzsálemi a gygyverszerészetl n Németországból azásával.

v. és Lapkiadás St. Baron L. Pop 8-77

urat

Külső postaköltségekért a kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 8. Telefon: 8-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 220, fél- évre 330, egészévre 1200 lei. Kül- földre: Havonta 2, negyedévre 6, fél- évre 12, egészévre 20 dollar. Hír- cikkeink díjazásában szerinti. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánáti népdalok egyetemes napilapja. Cik- keink utánnomását csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZDÓPOLITIKAI NAPILAP

Hörmentes leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felsőbb szerkesztő János Ferenc. Bukaresti szerkesztő Mészáros Ernő, Str. Matei Milcu 2. Péntek, 1934 augusztus 17. 5694. EV ELUL 6 XVII. EVF. 184. SZÁM.

A bécsi dráma igazi okai

A Notre Temps című párizsi lap szen- zációs cikkei között a bécsi események igazi okairól.

A nagyon érdekes és tanulságos cikk szerint nem elég a bécsi eseményeket az- za elintézni, hogy azokat a német propa- ganda lédele elő és nagy hiba volna azt hinni, hogy Ausztria függetlenségének újabb kinyilatkoztatásával a bajok el- vannak hártva.

A bécsi tragédia akkor kezdődött, amik- or Ausztriát felosztották, anélkül, hogy más, életképes szervezetet létesítettek volna a Duna völgyében. A kis Ausztriát sorsára bízta.

Hogyan képzeltek, hogy ez a 6-7 mil- lió lakosból álló állam ellen tudjon állni a válságoknak anélkül, hogy barátok után nézne?

Azt hitték, a nagyhatalmak le fognak mondani arról, hogy a balkanizált duna- völgyi államok hegemoniájáért verseng- jenek?

Negatívumokkal, platonikus független- ségi nyilatkozatokkal nem lehet megmen- teni sem Ausztriát, sem Középeurópa- kéjét.

Az Anschluss megnövelné Németország területét Ausztriával és befolyását a Duna völgyének összes államaiban.

Tehát ne legyen Anschluss.

Mi legyen tehát?

Csak konstruktív megoldás segíthet.

Ilyen lett volna Páneurópa, Briand nagyszerű elgondolása.

Az európai föderáció keretében a kis államokat nem fenyegettek volna a nagy- hatalmak és a legkisebb ország is meg- ovtathatta volna függetlenségét.

Briand gyönyörű gondolata nem volt megvalósítható, mert azt a francia-német viszony megakadályozta, sőt akkor a francia-olasz viszony sem volt kielégítő.

Ezután következtek a Tordieu-tervek: Magyarország, Ausztria és Csehszlovákia együttműködésének, majd Magyarország, Ausztria és a kisantant együttműködés- nek terve.

Ezek is konstruktív tervek voltak, de hibájuk az volt, hogy a dunai problémá- nak csak gazdasági oldalát tartották szem előtt.

Azt hitték, hogy Magyarország és Ausztria rájövendő lesz egyszerűen be- lépni a kisantantba, ahelyett, hogy új du- nai szervezet létrehozását kísérelték vol- na meg, amely biztosította volna a részt- vevők egyenjogúságát. A dunai probléma csak politikai kompromisszum alapján oldható meg és csak tágabb keretben, mint az, amelyet a római paktum létesít- tett.

Ha a nagyhatalmak nem okulkak a bekövetkezett tragikus eseményeken, a bécsi tragédia nem lesz az utolsó a dunai drámák sorozatában.

Az az abszolút „nem” és Barthou kate- górikus visszautasítása nem alkalmasak arra, hogy kitermeljék azt az atmoszférát, amelyet ezeknek a problémáknak meg- oldása kíván.

Lengyelország a progresszió vonalán

Minden jel arra mutat, hogy Lengyel- országban a jobboldali „munka” leáldozá- ban van. Egy ideig a kormány nem for- dítottat: annyi gondot a belpolitikai ügyekre, de Pieracki belügyminiszter meggyilkolása után likvidálni kellett a sok handabandázást, ami Lengyelország- ban nemzetjelszavak alatt végbement. A fiatal generációt a hitlerij náciizmus- magával ragadta néhány hónapja el- előtt az antiszemita nemzeti demokráta párt táborából kiváltak a fiatal elemek és nemzeti radikális tábor címen új pár- tot alakítottak, amely felvívja a terrors- t. Áprilisban, májusban és június-

Tíztagu rablóbanda megostromolta és kifosztotta Stefănesti moldovai városkát

A banditák lefegyverezték a városka rendőreit. Mintegy kétmillió lejt vittek magukkal a rablók

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud. A nyugatamerikai pampák életének szörnységeiről írt rémregénye- ket elevenítette fel az elmúlt éjszaka egy moldvai rablóbanda, mely valóban film- re illő módon ütött rajta az egyik román kisvárosra. A tíztagu rablóbanda meg- támadta a botosanmegyei Stefănesti vá- rosokát.

lefegyverezte a kisszámú őrséget és kirabolta a módosabb gazdák házaí.

A fántasztikus hangzó rajtaütést Co- roiu, a hírhedt moldvai bandita hajította végre, akinek legendás alakját már népdalok és népi versek örökítették meg a lakosság között. Coroiu bandita után már nem egyszer indítottak hajszát a esend- örök, de Moldva romantikus rablóvilágá- ban mindig akadnak átjárhatatlan he- gyek és ismeretlen barlangok, ahová a bandita vezér elrejtőzködhet és a meg- félemlített lakosság nagyon gyakran el is rejti a esendőrok elől Coroiut és társait.

A vakmerő rablótámadás előzményei a következők:

Éjfélvi támadás

Szerdán este Coroiu bandája egy dor- nesti tanyát rabolt ki, ahonnan nyolc lo- vat lopott el. A banditák ezután lóra ül- tek és szabályos haditerv szerint a szom- szédos Stefănesti városkába lovagoltak. A kis városka éjjeltájban érkezett meg a rablóbanda.

Egyenesen a rendőrségre mentek, amelyet szabályszerűen megostromol- tak. Allandó revolver és puskafüz- ben lefegyverezték a kisszámú rend- őrséget, a rendőroket megkötözték és revolverlövésrel súlyosan megse- bezték Tudose közrendőrt,

aki ellentállott a támadásnak.

Szabadrablás

Ezután a védelem nélkül hagyott kis város gazdagabb parasztaiknak és keres- kedőinek házaíj vittek ostrom alá. Első- nek Avram Grissaru terménykereskedő házába törték be,

ahonnan százezer lejt készpénzt vit- tek el.

Ezután Veniaminoviei postás házára ke-

ban a fiatal párthívek különösen a szocia- listák és kommunisták ellen olyan terrort fejtettek ki, amelyek pontosan emlékeztet- tek a Hitler előtti német állapotokra.

A gyilkosság közvetlen eredménye a Lor- mány átszervezése lett és a rekonstruált kabinet élére Kozlowski egyetemi tanár került, erőskezű államférfi, aki miután hivatalát átvette, azonnal nekifogott a tisztogatásnak. A gyanus elemeket kon- centrációs táborba csukta és ezzel egyelőre nyugvópontra jutott Lengyelország bel- politikája.

A nyugalom azonban csak relatív és máris kibontakoznak a lengyel politika új körvonalai. A lengyel nép a német és osztrák példákot okult és teljesen elfor- dult azoktól, akik a nemzeti szocializmus- ban hirdették a válság megszűnését és jobb idők bekövetkezését.

Nem hisznek nekik. Maga a kormány,

rül a sor. A rablók előbb formális sor- tuzet adtak a házra, melyet „szuronyro- hammal” elfoglaltak. A lakásban a mó- dosabb falusi családnak félmillió lejt ér- tékű ékszereit találták meg és vittek el, a lakókat egy kis szobába zárták, majd a szomszéd házra vetették rá magukat.

Ezután Puricoviej borkereskedő háza következett. A borkereskedő öre ment a lakására betörő banditákkal, mire irzó- zatosan összeverték. A szerencsétlen emb- bert eszméletlenül hagyták a lakásban és a szobában talált összes értékeket ma- gukkal vitték.

Mig a banditák egyik része a házakban operált, addig a többiek a házaikból ki- seregő embereket tartotta folytonos lö- vődőléssel féken.

A lakosság azt hitte, hogy na- gyobb csapat rohanta meg a várost,

ezért nem igyekezett védekezni a rabló- banda ellen. A hajnali világosság bekö- szöntekor a tíz rabló löháton elvágtatott a faluból.

A városka lakói között az éjszakai rab- lótámadás leirhatatlan pánikot keltett. Ma Stefănesti lakossága egész napon át talpon volt és izgatottan tárgyalta az eseményeket. Botosaniból Manoil esend- őrhadnagy, a esendőrlégió parancsnoka, reggelre a kis városba érkezett és

egy szakasz esendőrt indított a ban- diták nyomába.

A banda üldözése azonban rendkívül ne- héz, mert a lakosság még azt sem tudja megmondani, hogy milyen irányban me- nekültek el.

Az áldozatok

A banditák közel kétmillió lejt értékű rablót pénzt és ékszert vittek magukkal. A megsbesített Tudose közrendő áll- poa válságosra fordult, hasonlóképpen rendkívül súlyos a helyzete Puricoviei borkereskedőnek is. A belügyminisztéri- umban is nagy megdöbbenéssel fogadták a romantikus rablótámadás híret és ener- gikus rendszabályokat készülnék életbe- léptetni a folyton szaporodó rablóbandák ellen, melyeknek legénysége jórészt ka- tonaszökevényekből kerül ki.

amely szemben állott a szocialistákkal, ujjabban a parasztiok és munkások képv. selőhöz keres kapcsolatot és urrá lett az a belátás, hogy szociális politika nél- kül nem lehet országot kormányozni. A lengyel nép, amely a háború után vissza- nyerte régi függetlenségét, egy ideig a progresszió mintája volt Európában, ki- sebségi politikája követendő példa volt és úgy látszott, hogy Lengyelország gyors fejlődésben el fog jutni a nyugat-civili- zált államainak mai nivójára. A bolseviz- mus elleni belső harcok, majd a fejbuk- más reakció azonban az országot kivetet- ték a progresszió pályájáról. Politikai gyilkosságok, terror lettek urrá a lengye- lek országában.

Mig az erős kéz végre megmutatta, hogy meg lehet csinálni a békét is, ha az erre megfelelő elszántság és egy erős állam- fértubban, főleg pedig a nép jobbjában.

Lehet-e baktériumokkal háborút viselni?

A hadászatot és a kémikusok vilá- gát az utóbbi években a baktériumok elleni küzdelem erősen foglalkoztat- ja. A legnagyobb bakteorológusok egyike dr. J. B. Jeffers newyorki ta- nár a sajtó képviselői előtt igen érde- kes nyilatkozatokat tett a bakteoro- lógiai ismeretek és a baktériumok e- leni küzdelem mai állásáról. Egyszerű szobában dolgozik, nem véleti körül magát semmiféle titokzatos laborató- riumi felszereléssel, főleg könyvekből saját és mások kutatásai és részlet- eredményei alapján keresi a megoldá- sokat. Laboratóriumában, mint egy modern mintaraktárban sok a nagy ablak, kevés a szekrény, ellenben ott- lejtethők a legújabb konstrukcióju mű- szerek.

Az újságírók első kérdése a tudós- hoz: hisz-e abban, hogy a jövőben a baktériumnak nagy szerepe lesz a né- pek egymással harcaiban?

— Mi, bakterológusok — felelte a tanár — egyszerű katonái vagyunk an- nak a háborúnak, amelyet az ember- ség visel ártalmas baktériumok ellen. Véleményem szerint Amerikában nem akad komoly tudós, aki odaadná ma- gát olyan célokra, hogy katonája le- gyen egy harcra, amely embertömege- ket gyilkol le baktériumok segítségével. Nem tudom, mennyire fog elfajul- ni a népek közötti háborúság, de nem hiszem, hogy a baktériumokkal való öl- döklés végső eszközre sor kerülne. Ehhez infernalis állapotok kellenek: az, hogy a hadviselő népek közül vala- melyik elszántságában azt mondja, hogy vagy elpusztulok éhségben és nélkülözésben a hazámban, vagy el- pusztítom a mérgezes legbrutálisabb fajtájával a másikat. De mi szükség van erre?! A kultúr népek mezőgazda- sága annyit termel, hogy a földnek kétszer annyi lakosát tudná ellátni, mint amennyi ma él és tízszer annyi ipari cikket tudna termelni, mint amennyire szükség van. A gyárak ál- lanak, a földművelésben redukálni kel- lett a megművelés alatt lévő földeket, kenyér és ruházat, lakás és közlekedé- si eszköz bőségben van, nem képzelem el tehát azt a helyzetet, amely nagyobb embercsoportokat a baktériumokkal való harc igénybevételére bírna.

— Tartunk tőle, professzor ur — fe- lelték az újságírók —, hogy kevés eu- rópai tudós osztzik az ön véleményé- ben. Persze, 1914 előtt a kémikusok aligha gondoltak arra, hogy nekik is szerepük és pedig jelentős szerepük jut a háborúban. De a négy évig el- húzódott öldöklés annyira eltompitot- ta az embereket, hogy mérges gázok- kal viseltek háborút.

— Figyelemmel kísérem — mondot- ta a professzor — magam is a fejle- ményeket és rettegéssel gondolok arra, hogy az elmúlt háborúban alkalmazott vegyi eszközöket azért fejlesztik, hogy még borzalmasabbá tegyék a jövő há- boruját. De úgy vélem, hogy ebben a tekintetben erősen működik az egyes országok propagandistáinak fantáziá- ja is. A gázok és baktériumok harcra kétségtelenül számottevő tényezője a jövő háborújának, de nem döntő fak- tora. Már olyanokat is olvastam, hogy feltalálták a „baktérium-övedéket”, hogy ezzel roppant területeken pusztí- sanak el minden élő lényt. Nyugodtan állíthatom, hogy mindez a fantázia birodalmába tartozik, anélkül termé-

VILAG TUKRA

szetesen, hogy lekicsinyelném azokat a vegyészeti veszedelmeket, amik az új háboruban várnak az egymással harcban álló felekre.

— Ami a baktériumok veszedelmét illeti, rámutatok arra, hogy a mérges baktériumok, amelyek emberek halálát okozzák, csak abban az esetben ártnak, ha megvannak hozzá a különleges feltételek. Ezek hiányában elveszítik virulenciájukat és öldöklő hatásukat. A tifuszbetegség csiráitól bizonyára retteggéssel van eltelve mindenki, mégis elképzelhetetlennek gondolom, hogy sikerüljön az ellenségnek tifuszjárványt előidézni a másik országban. Ehhez ugyanis első feltétel az, hogy a vizet és az élelmiszereket fertőzzék meg tifuszcsirákkal. Hogyan lehessen ezt végrehajtani olyan országban, amely háború idején teljesen elzárkózik minden idegen befolyástól. De ha ez mégis sikerülne, akkor még mindig mód van fertőtlenítéssel megelőzni ezt a veszedelmet.

— Persze vannak a tifusz baktériumoknál is veszedelmesebb ellenségei az emberiségnek, így: a kolera és a pestis. Bizonyos, hogy ezeknek a baktériumait nagymennyiségben lehet tevényteleníteni. Mérsékelt temperaturájú gázokkal repülőgépekről lehajthatnak az ellenséges városokra olyan mennyi-

séget, hogy az a város lakóinak pusztulását jelentené. Igen ám, de ahhoz elsősorban szükséges, hogy a gázok ne hezebbek legyenek a levegőnél. Ebben az esetben ezek lejutnának a földre és köd alakjában terjednének. A szél továbbvinné és terjesztené a katasztrófát. A gázokat bombákba is be lehet zárni. Amikor a bomba robban, a baktériumos gázok kiszabadulnak és a szél viszi őket minden irányba. Ez reális lehetőség ugyan, mégis valószínűtlen, hogy sikerül vele kolerát és pestist előidézni. A baktériumok ugyanis a legtrikább esetben találják meg az érvényesülésük számára szükséges feltételeket. Szakember tehát aligha gondolhat ilyesmire.

— Ezenfelül — mondotta végül a professzor — a baktériumövedéknek nagy hátránya van a hadászatiában. Az ilyen betegségeket előidéző eszközök éppúgy rendelkezésre állnak a másik hadviselő fél számára is, úgy, hogy — véleményem szerint — a veszedelem a támadót éppúgy érheti, mint a meg támadottat. A bakterológus tehát nyugodt lehet afelel, hogy tudománya az emberiség kiirtását fogja szolgálni. Minden tudománynak az a célja, hogy az embereket fizikailag és szellemileg tökéletesítse. E cél felé kell törekedni és ezt a célt el is fogja érni.

Költözködik a bukaresti volt cári követség.

hogyan helyet adjon az új Szovjet követségnek

BUURESTI-BUKAREST, augusztus 16. A Dimineata úgy értesül, hogy Ostrovskij bukaresti orosz követ kinevezése után, a volt orosz követségi személyzet ki fog költözködni az orosz cári követségi palotából. A kiköltözködés során Poklewski, a volt orosz cári követ, Nanzen-jrodát létesít majd Bukarestben, ahol a fehér oroszok ügyeit fogja majd ellátni. Poklewski át fogja vinni az új irodába a volt orosz nagy

követségnek az irattárát is, úgy mint a könyvtárát is. Amint a Dimineata jelenti, Cerbaceff, a volt bukaresti orosz konzul már ki is költözködött a palotából. Ahogy Poklowski ki fog költözködni, a főváros mérnöki hivatala le fogja bontani a palotát, mivelhogy ez nem felel meg a bukaresti középítészeti szabályainak és jóval kisebb áll a Calea Victoriei járdáján, mint az szabad lenne.

Harmincezer hivatalnok ellen folyik kártérítési eljárás az állam kárai miatt

A kincstár képviselői biztosítási végrehajtást vezetnek a fellebbezők ingó és ingatlan vagyonára

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. A különböző közhivatalok vezetőit és az ügyvezetők főbb tisztviselőit már napok óta erősen foglalkoztatja az a pénzügyminiszteri rendelet, amely arra figyelmezteti őket, hogy az állam kárára történő bármilyen mulasztásból vagy jóakaratu elnézésből hanyagságból, felületességéből származott anyagi kárt a sajátjukból kell megtéríteni. A rendelet, akik csak távoli vonatkozásban állnak az államkincstár szolgáltatásban álló funkcionáriusokat sújtja ez a miniszteri rendelet, amely miatt még az adók vagy az adóifferenciák, sőt a vámkülönbözetek összegek késedelmes behajtásából keletkezett kár kifizetésére is az állam szolgáltatásban álló közegeket teszik felelőssé.

Tudvalevőleg már azelőtt is szörványosan előfordultak ilyen kártérítési eljárások. Többek között az évekkel ezelőtti Seb's arad megyei községben elkövetett adóskasztás köve kezében tiz magas rangú pénzügyi vezető tisztviselőt vont a anyagi felelősségre a pénzügyminiszterium. A skasztás a börtönben halt meg, közvetlen felelősséget a büntetőbírósg vonta felelősségre a közpénzek eltűnése miatt, de kívülök kártérítési pert indított a kincstár több volt aradi pénzügyigazgató és szolgálati főnök ellen is, akiket egyetemesen 650 ezer lej megfizetésére akart kötelezni a legmagasabb pénzügyi fórum. Közülük ketten már teljesen kistek az ügyből mert a Bukarestben működő közgazdasági bíróságnál 22 évre visszamenőleg kimutatták, hogy mindig ugyanolyan ellenőrzés volt Sebisen, mint a skasztás idejében, tehát az ellenőrzés ártólagos lazasága miatt nem lehet őket

felelősségre vonni. S ugyanez áll a többi aradi államkincstár főbb hivatalnokokra is de az ő ügyük Bukarestben még nem intéződött el végérvényesen.

Egyébként a közhivatalokhoz érkezett bizalmas jelentések szerint a legfőbb számvevőszéknek és a közgazdasági bíróság körülből harmincezer köztisztviselő ellen folyik ugyanilyen kártérítési eljárás az államot ért veszteségek miatt. Olyanok is szép számmal vannak közöttük, akik jóakarattal folyton haladékokat adtak azoknak, akiknek adóhátralékuk különböző késedelemből származó différénciák és hasonló fizetési kötelezettségük volt, némelyeknek százezer lejt de másoknak négy-öt százezer lejt is kell tenni volna fizetni már öt hat évvel ezelőtt. A megbírságot és jogtalanságot szenvedett magánosok vagy vállalkozók természetesen felülvizsgálati kérelmeket, fellebbezéseket szoktak beadni, amelyeknek elintézése igen gyakran évekig elhúzódik. Igen sok esetben az illetékes hivatalvezető eltekintett attól hogy a szóban levő százezerket az államkincstárnál tétbe helyezesse, mert folyton várta az ügy végleges elintézését. Több ezer olyan esetről is tudnak, amikor a differenciális összeg befizetésének kötelezettsége a késedelmes elintézés miatt elvült, mert tudvalevőleg az állam ilyen természetű követeléseit öt év alatt elvülnék. Mivel az elvült államkincstári követeléseket az érdekelteken már nem hajthatja be a pénzügyminisztérium természetesen a saját hivatalnokait teszi anyagilag felelőssé és a bukaresti legfelsőbb számvevőszék nál rendkívül sok ilyen ügy is folyamatban van.

Miután az állami tisztviselők ellen a

Csajjapóolás

fontos. Ezért a fogpaszta választásánál nem szabad közbönsnek lennie. Igazán jó és célszerű a fogapóolás NIVEA FOGPASZTÁ-val. Lágú, könnyen habzó, egészen csodás ízű, ápolja és kíméli fogait s a leheletét tisztítja és üdíti. Csak elsősorban nyersanyagok és innen a nagy hatás.

Csak

LEI 22.-

a nagy többség

Beiersdorf & Co. S.A.R., Braszov

legszigorubb kártérítési eljárásokat indították meg Bukarestben, a súlyos következmények elkerülése céljából, a legilletékesebb jogi fórum felhatalmazása alapján, az állampénzügyi követelések biztosítására — ha az ügy magasabb fórumoknál hosszabb idő óta hever — a fizetésre

kötelezett személy ingó és ingatlan vagyonára végrehajtást vezetnek és a lefoglalt objektumok mindaddig zár alatt maradnak, amíg az ügy jogerősen el nem intéződik. Ha a fellebbező javára dől el a vitás kérdés, úgy természetesen nyomban megszüntetik a zárlatot.

Mindenütt a belső cionista béke helyreállítására folynak a tanácskozások

A revizionista „kereszta” terv nincs összefüggésben a béketárgyalásokkal

Jeruzsálem, aug. 16. Az Iton Mójuchad, a zsidó állampárt hivatalosa szerint néhány nappal ezelőtt tanácskozások folytak a cionista Akcionskomité vezetői között, a Mizrahi, az általános cionisták a Poalé Mizrahi és az állampárt delegátusainak bevonásával. A tanácskozások a cionista élet belső békéjének helyreállítására vonatkoztak, hogy a palesztinai Jisuv súlyos belső harcra kiküszöbölhető legyenek. Hosszas tanácskozások után a megbeszélések azzal végeztek, hogy tárgyalásokat kezdenek a Cionista Ekektivével, az északkeleti tárgyalások beindítására a belső béke érdekében. Mint az Ita jelenti, hasonló tárgyalások folytak le a Jewish Agency executivejében is, ahol hasonlóképpen érintkezésbe léptek az egyes pártok vezetői a belső béke helyreállításának kérdésében. A tárgyalásokon a revizionisták és a munkáspárt nem vettek részt.

Jichak Grünbaum a cionista belső békéről

Szalonikj, augusztus 16. Az Ita jelenti: Jichak Grünbaum, a Jewish Agency bevándorlási osztályának vezetője, a genfi zsidó világkonferenciára való utaztában Szalonikiben nagy közönség előtt tartott előadást. A szalonikij zsidóság meleg ünneplésben részesítette Grünbaumot, aki innen Konstantinápolyba utazott, ahol az új antiszemita hullám által okozott helyzetet és a törökországi zsidósághoz juttatandó certifikátok kérdéséről tanulmányozza.

Szalonikiben Grünbaum az ITA munkatársa előtt nyilatkozott, hogy az ITA hangsúlyozta, hogy az Executív minden belső harc és ellenakció ellenére folytatja munkáját. Örömet fejez ki afelől, hogy Stavszkyt felmentették, de hangsúlyozta, hogy a revizionistáknak ezért nem kell Stavszkyt hősként ünnepelniük.

Arra a felhívásra, amelyet a Revizionista Unió a kereszta-konferencia összehívására tett, kijelentette Grünbaum, hogy a cionista béke első feltétele, hogy

a revizionisták minden önálló munkát és cionista alapok bojkottját fügesszék fel és vegyenek részt a cionista világkongresszuson. Ezek a főfeltételei a cionista együttműködésnek. Amennyiben ezeket a revizionisták nem teljesítik és a cionista világszervezet munkájával párhuzamosan ellenakciókat fejtenek ki, úgy számukra nem maradhat más hátra, hogy a cionista szervezetben véglegesen és teljesen kilépjenek.

— A revizionistáknak nem lehetnek csak jogaik — jelentette ki Grünbaum — de kötelezésekkel is számolniuk kell.

Grünbaum Athénbe is ellátogatott, ahol a zsidóság lelkes ünnepléssel fogadta. Az athéni hitközségek az állomáson küldötté fogadták a cionista vezetőt, aki Athénben tanulmányozza a hitközségek helyzetét és a cionista alapok munkájával kapcsolatban is tanácskozásokat folytatott.

A revizionisták felhívása nem érkezett meg az illetékes helyre

Jeruzsálem, augusztus 16. Néhány héttel ezelőtt az ITA jelentése alapján közöltük, hogy a Revizionista Unió levelet küldött a Hisztadruthoz, amelyben a revizionistapárt és a munkáspárt közötti kereszta-konferenciára vonatkozólag tett ajánlatot. Mint a Tel-Avivban megjelenő „Haarec” jelenti, az ITA által jelzett levél sem a munkás-szakszervezetekhez, sem pedig a munkáspárthoz nem érkezett meg. Erre vonatkozólag a Jeruzsálemi sajtó további híreket vár.

A Haarec véleménye szerint a cionista táborban megindult békeakció és a Jeruzsálemben folyó tárgyalások ninesenek összefüggésben a revizionisták által javasolt kereszta-konferenciával, mert ezek az eddig is az executívában a Waad Leumiában együttműködő pártmunkások felfogásai a belső béke helyreállítására érdekében. Az első kezdeményező lépéseket Jichak Grünbaum tette meg.

Lelőttek egy papot 10 ezer lejiért

Megdöbbenő rablói kocsiság Hotin megyében

Hotin, augusztus 16. Megdöbbenő rablói kocsiság történt az elmúlt éjszaka a hotin megyei Chisla községben. Banditák agyonlőtték a község papját és lakását teljesen kifosztották.

Geroinschi Valerian felkész tegnap délután Hotinban jár, ahol az illetékes hatóságoktól 10 ezer lej szubvenciót kapott bizonyos egyházi kiadások fedezésére. A pap az esti órákban érkezett haza és a pénzt átadta feleségének azzal, hogy jól rejtse el, nehogy ellopiják. Geroinschi felkész és családja 10 óra tájban éppen lefekvésre készül, amikor erősen kopogtak az ablakon. Néhány pillanat múlva ismét erőteljes zörgés hallatszott, majd egy ismeretlen férfi szólalt meg: — Nyomban nyissátok ki az ajtót, mert ellenkező esetben rosszabbul jartok!

A család tagjai a rémülettől tanácstalanul meredtek egymásra. Nem utták, hogy cselekszenek helyesen, ha valóban kinyitják az ajtót vagy pedig segítségért kiáltanak. Még mielőtt azonban bármit is cselekedhetek volna, a banditák egyike az ablakba lőtt. A pap ekkor látva, hogy sorsukat már ugysem kerülhetik ki, kinyitotta az ajtót. Ebben a pillanatban a rablók több lövést adtak le a szerencsétlen emberre aki holtan esett össze.

A kegyetlen gyilkosok, akik családja személtára lőtték agyon a felkész, az asszonyra irányították ezután a fegyvereket és követelték, hogy adja át azt a tízezer lejt ami férje Hotinból magával hozott. A védtelen nő kénytelen volt átadni a pénzt, amit a banditák magukhoz vettek, majd pedig teljesen kifosztva a lakást, eltávoztak. A csendőrség amelyet nyomban értesítettek a történetről, erőteljes nyomozást vezetett be, a banditákat azonban eddig nem sikerült kézre keríteni.

PÉNTEK
Ma
biró
és
ro
Teljes
tánc
CLUJ-K
Csütörtök
ki Stav
kabffy V
dési peré
gyalást m
keztek m
lás megl
rem azon
van. Min
tikus sze
historia s
Van h
hölyg, pa
kendős, s
Van jóné
kis hivata
ró és egy
jom mind
az érdek
lett sok a
A tárgy
megkezd
Negulescu
szabadsá
set, hogy
zajlott, m
Metianu
képviselő
Bevezeti
Vilma és
szédős sz
nárno nyu
cigaretta
a főhadna
tészént ha
nem azon
nem teljes
helyén. A
redes ül.
Csakham
tanuk köz
kezett meg
gyalás e
után az e
lást meg
rendelik k
kat. A vad
volt csend
Az elnök
tasát. Uja
argyalást
ellenére, h
hat tanu
jegyző ol
ami közep
Stavescu
minta az
vallomását
ben azonb
szokodik
mint ezt a
katonás
hangon ad
Mig azor
szakítás n
sét az ass
és azt a h
kor még
most a vá
az énök h
— Nem
az elnök
adatokért
a bizonyos
gondolta
magyarok
— A m
küldött fe
a főhadna
resti ezre
— Ugye
Báza csal
dónek —
hadsereg
főhadnagy
Majd
ismét a v
kásán k
amelyet t

szak
LEI
22-
gytibus

Másodszor is leperog a hadbiróság előtt Stavrescu főhadnagy és Jakabffy Vilma táncitanárnő romantikus kémkedési pere

Teljesen új tanács tárgyalja le elejétől fogva a magyar táncitanárnő és román főhadnagy hazaárulási perét

CLUJ-KOLOZSVAR, augusztus 16. Csütörtök reggel kilenc órára tüzték ki Stavrescu főhadnagynak és Jakabffy Vilma táncitanárnőnek kémkedési perét. A tanúk, akik miatt a tárgyalást mára elhalasztották, nem érkeztek meg teljes számmal. A tárgyalás megkezdése késik. A tárgyalóterem azonban már zsúfolásig tölve van. Mindenki látni akarja a romantikus szerelemmel átszőtt kémkedési hystória szereplőit.

Van a hallgatóság között előkelő úri hölgy, pazar eleganciával, mellette fejkendő, szegényesen öltözött asszony. Van jónévi ismerős orvos és szerény kis hivatalnok. Van csinos hivatalnoknő és egyszerű varróné. A társadalom minden rétege képviselteti magát az érdeklődők között. De mindenek felett sok a katonatiszt.

A tárgyalást megelőzően nem lehet megkezdni, mert a vádat képviselő Negulescu őrnagy nem érkezett meg szabadságáról. Várnak még egy keveset, hogy hátha a reggeli vonattal hazajött, míg végre háromnegyed tízkor Metianu őrnagyot bízzák meg a vád képviselésével.

Új tanács tárgyalja teljesen előlől az ügyet

Bevezetik a két vádlottat Jakabffy Vilma és Stavrescu főhadnagy a szomszédos szobából jönnek ki. A táncitanárnő nyugodt mozdulattal dobja el a cigarettát és belép a terembe. Utána a főhadnagy. Első pillanatra meglepetésként hat, hogy nemcsak az ügyész nem azonos az előbbi tárgyalással, hanem teljesen új tanács van az előbbi helyén. Az elnöki székben Vechju ezredes ül.

Csakhamar kiüdüök, hogy a belezett tanúk közül néhány katonatiszt nem érkezett meg. A védelem kéri emiatt a tárgyalás elhalasztását de rövid szünet után az elnök kihárdati, hogy a tárgyalást megtartják és azonnali sürgönyre rendelik Kolozsvárra a távollévő tanúkat. A vádlott elvált férje, Artz Károly volt csendőrfőhadnagy is megérkezett.

Az elnök elrendelt a tárgyalás megnyitását. Újabb meglepetésként hat, hogy a tárgyalást elejétől fogva kezdi el annak ellenére, hogy az elmúlt tárgyaláson már hat tanu kihallgatásáig jutottak el. A jegyző olvasni kezdi a jegyzőkönyvet, ami közel háromnegyed óráig tart.

Kereszkérdések pergőtűzeben áll a fővádlott

Stavrescu főhadnagy áll ezután fel és mintha az első tárgyalás folyrna, elkezd vallomását. Előbbi vallomásával ellenében azonban feltűnően nyugodt. Nem kataszkodik remegve az előtte álló korlátba, mint ezt az első tárgyaláson tette, hanem katonás tartással és halk, de nyugodt hangon adja elő a már ismert történetet.

Mig azonban az előbbi tárgyaláson megszakítás nélkül beszélt el megismerkedését az asszonnyal, romantikus szerelmét és azt a hatást, amit ez a szerelem az akkor még csak 24 éves hadnagyrá tett, most a vallomást többször is megszakítja az elnök hirtelen kérdése.

— Nem ünt fel magának az — kérdi az elnök —, hogy a maga szerint hamis adatokért 30 ezer lejt küldött magának az a bizonyos Rezes magyar kapitány? Azt gondolta talán, hogy ilyen buák ezek a magyarok?

— A magyarok nem tudhattak hogy a küldött felvilágosítás hamis — szól közbe a főhadnagy védője Popescu Tudor bukaresti ezredes.

— Ugyan kérem — csattan fel az elnök. Bizza csak a magyarokra — mondja a védőnek —, jobban ismerik azok a román hadsereg berendezkedését, mint Stavrescu főhadnagy.

a gáziskolából, ahová mint tiszt volt beosztva.

— Maga ebben az időben már tudta, hogy az a nő akivel együtt lakik, összeköttetésben áll a magyar hadügyminisztériummal. Hogy vitte mégis haza ezeket a kényes iratokat?

A főhadnagy nem felel. Lehajítja a fejét.

— Hát arról tudotte — teszi fel az elnök egymásután a kérdéseket —, hogy Jakabffy Vilma vegytantával írta meg Budapestre a magától kapott híreket?

— Igen, tudtam — válaszolja nyugodt hangon a főhadnagy.

Jakabffy Vilma megismerteli első vallomását

Stavrescu ezután tovább folytatja vallomását. Lényegében ugyanazt mondja, mint az első tárgyalás alkalmával. Legtöbbször a szavak is azonosok.

Jakabffy Vilma szintén nem mond

Danzigban a nemzeti szocialisták letértek a fajpolitikáról

Zsidókat vettek be a gazdasági tanácsba

Danzig, augusztus 16. Megirta az Uj Kelet, hogy a napokban Danzig és Lengyelország között a kereskedelmi szerződések egész sorát kötötték meg. Érdekes, hogy a megállapodásokat a danzigi nemzeti szocialista párt önállóan, sőt a berlini központ intenciói ellenére intézték. Rauschnigg, a szenátus elnöke, újságírók előtt kijelentette, hogy Danzigban a nemzeti szocializmusnak egészen sajátos és önálló formát kell öltetnie, ha életképes akar maradni. Ezzel kapcsolatosan kijelentette, hogy Danzig szabad állam gazdasági tanácsába zsidókat is ki fog nevezni, minthogy a zsidók évszázadok óta jelentős szerepet játszottak a város gazdasági életében és nem lehet őket ezen a téren mellőzni.

A danzigi nemzeti szocialisták ezzel teljesen eltértek a fajpolitikájuktól és a hitleri náciizmusnak alapvető program-pontját tagadták meg. A Danzig és Lengyelország között történi megállapodások nemcsak azt jelentik, hogy a lengyel és a danzigi terület között szabad az áruforgalom, hogy Danzig részeseedik a lengyel bevétel kontingentiálásában, hanem azt is, hogy a danzigi szenátus nem emeli levonták a németországi náciizmus krízisének következtetéseit. Ezt egyébként Rauschnigg nyíltan meg is mondta a sajtó képviselői előtt. A berlini sajtó részé élesen támadta is a danzigi szenátust és szemére veti, hogy szeparatizmust csinál. Némely újság nyíltan bevallja, hogy a nemzeti szocializmus, mint világ nézet, nagy vereséget szenvedett, amit annál kellemetlenebbül éreznek, amikor Ausztriában is nagy eszalódás érte a náciakat. Azt hiszik, hogy a két szomorú példa hatással lesz a Saar-vidék kampókeresztesei hangulatára és ott is nagy változások várhatók.

A hadi- és kereskedelmi tengerészet együttműködésére emelte a király a poharát a konstancai tengerésznapon

„Ebben egyetért velem minden tengerész, bármilyen származásu legyen” — mondta az uralkodó. Fényes külsőségek mellett zajlottak le az ünnepségek

KONSTANCA, augusztus 16. Tegnap, tengerészet napja alkalmával nagy ünnepségek zajlottak le Konstancán, mely a király és a királyi család több tagja is megjelent. A király, Miklós herceg és Mihály nagyvajda reggel félkilenckor különvonattal érkezett a kikötővárosba, hol az állomáson őrségi tömeg fogadta. Huszonegy ágyulövés adta hírl a város lakoságának a királyi vonat érkezését, majd a konstancai polgármester, a királyihimnusz zugu hangjai közben a hagyományos kenyeret és sőt nyújtotta át az uralkodónak. Az állomáson a királyt fogadó előkelőségek között a kormány tagjai közül Tatarescu, dr. Angheliescu, Costinescu, Sassu és Angheliescu tábornok voltak jelen. A hivatalos fogadtatás után a király ellépett a díszsápad előtt, majd a hosszú menet a kikötőbe hajtatott, ahol a király a Constanta nevű hajóra szállott fel. A hajón istentiszteletet tartot-

URANIA MOZGO
Általános közkívánatra!
STAN és BRAN szenzációs előjáték:
AUBER vígoperája nyomán a másik főszerepben: DENNIS KING (a newyorki Metropolitan Opera tagja).
FRA DIAVOLO
Műsoron kívül Mickey Maus

ujat vallomásában. Ami mégis újszerűvé teszi ezt a vallomást is az Vechju elnök kereszkérdéseinek pergőtűze.

Jakabffy Vilma nem tagadja, hogy összeköttetésben állott a tárgyalás folyán már többször megemlített Rezes magyar kapitánnyal. Azt is beismeri, hogy először ezer pengő, majd 200 dollárt kapott ettől a bizonyos magyar kapitánytól. Azt is beismeri, hogy a főhadnagy megmondta neki, miszerint a hírek nem felelnek meg a valóságnak.

— Magának nem tűnt fel, hogy olyan szegény ország, mint Magyarország, ilyen nagy összeget ad a maga hamis tudósításaiért? Ha valóban azt a tudósítást küldték, amit itt mondtak, akkor az husz pengőnél többet nem ér. Ismerjük mi már a kémek tarifáját.

— Nekem azt mondtotta Rezes kapitány — folytatja Jakabffy Vilma — hogy annyira lényegtelenek a kérdések, hogy minden iskolásgyermek tudhatja.

— Szóval olyan információért kapott maga ezer pengőt — szakítja félbe az elnök — amit minden iskolás gyermek tudhat? Talán a főhadnagy aláírása lett

volna fontos a pesti kapitánynak? Jakabffy Vilma nem válaszol a kérdésre. Kis szünet után folytatja vallomását.

— Hogyan viselkedett magával Pesten az a Rezes kapitány — kérdezte ismét az elnök?

— Nem volt valami udvarias — feleli a vádlottnő.

— Ugyálszik a románok mégis udvariasabbak a nőkkel — mondja az elnök. Jakabffy Vilma elmeséli tovább, hogy hányszor utazott Budapestre. Egyszer vele volt a barátja, egy román komiszár fel sége is.

— Kik voltak Váradon a barátai — kérdi ismét az elnök.

— Jó ismerősöm volt egy Luba Morait nevű rendőrségi tisztviselő — mondja a vádlottnő.

Nagyon érdekes, hogy magának csak a rendőrség kötelekéből voltak barátai — szakítja félbe az elnök.

— En nem tehetek róla — szeptegi Jakabffy Vilma sirásra görbülő szájjal. Ők jöttek hozzám, Nekem semmi céloom nem volt velük.

erősíteni fogják a haditengerészetet, de ugyanakkor a kereskedelmi tengerészet fejlődését is biztosítani kívánják.

A király a hadi és kereskedelmi tengerészet együttműködéséről

A miniszterelnök szavai után a király emelkedett szólásra és a következő beszédet mondotta:

— Elnök ur, uraim! Ez az évi ünnepség, melyek során a tenger patrónusát ünnepeljük, már nemzeti tradíciókká ment át. Van ebben a tradícióban olyan jelenség is, amelyet itt kiemelni kívánok: az a testvériség, mely haditengerészetünket a kereskedelmi tengerészettel egybeköti. A kereskedelmi tengerészet a haditengerészetnek a tartaléka. Ennek az együttműködésnek a jelentőségét én szimbolikusnak tartom, mert én a tengerészet alatt egyesített hajózási erőnket értem.

Ez a testvériség egyesíti a haditengerészetet a polgári tengerészettel, a tengeri kereskedelmet a háborúval.

Ez a testvériség biztosítéka a nemzeti együtvértartozásnak és a jövőben is együtt kell haladniuk, még jobban össze kell forrniuk. Ezentul, ha gondolataimban a tengerészetet foglakozom, együtt fogom érteni alatta a hadi és a kereskedelmi tengerészetet. Ha a személyzet közös kiképzésén kívül más összekötő pontja nem is lenne ennek a két tábornak, akkor is elég lenne, hogy a kiképzést kéz a kézben ugyanazzal az elemekkel, ugyanazzal a lélekkel és ugyanabban az időben vigyük keresztül.

A haladás és civilizáció szolgálataiban

— Köszönetet mondok a kormánynak azért a szép válaszáért, melyvel felhívásomra felelt és biztos vagyok benne, hogy mindannyian egész buzgóságotokat és erőfeszítéteket beleadjátok a munkába, amelyet véghez kell vinnünk.

A tengerészet cél, mely egyben a haladás és a civilizáció eleme.

Egy ország, melynek olyan gyönyörű tengerpartja van, mint a miénk, ezt a luxust meg kell, hogy fizesse, mert függetlenül a reális szolgálatoktól, amelyeket tengeri forgalmuk békeidőben nyújthat — amit azt a miniszterelnök ur jól mondotta — a tengerészet emellett az energia, a férfiaság, a testvériség és önfeláldozásnak szimbóluma is egyben. Tudom, hogy az én tengeréseim, bármilyen származásuak is legyenek is,

együtt éreznek velem ebben, amit mondtam. Ebben a gondolatban engedjék meg nekem, hogy a hadi és kereskedelmi tengerészet végleges együttműködésének jegegyében köszöntsem önöket.

Lelkes taps és ünneplés fogadta a király szavait. Este a királyi család visszatázott Szinájába.

Ember a halál előtt

Egy nagy amerikai író drámai beszélgetése villamosszékre itélt barátjával életről, halálról, bűnről és lelkiismeretről. Dillinger gangszertársa a columbusi fegyház siralomházában

Jim Tully, a világhírű amerikai író, akinek karrierjéről annakidején rengeteget írtak, mert vándorlegényből lett márról holnapra sikeres író, meglátogatta a columbusi fegyház siralomházában Dillinger két, halálraítélt bajtársát, Tully vándorlegény korában jón volt az egyik halálraítélttel, Charles Makley-jal, Cikkében erről a látogatásról számol be.

Visszatértem szűkebb hazámba, Ohio-ba, hogy beszélgessek egy fiatalemberrel, aki meggyilkolta Jess Sarber sheriffet, amikor a limai fegyházból kiszabadította barátját, Dillingert.

Évekkel ezelőtt együtt vándoroltam az országutakon Charles Makley-jal és együtt dolgoztam vele egy vasgyárban. Akkoriban csendes, keményen dolgozó fiu volt. Sok-sok hideg téli hajnalban együtt törtöttem vele a hóviharban a gyár felé.

Az évek elsodortak egymástól, Makley most a villamosszék árnyékában él. Nem akarok itélkezni régi barátom fölött. Ohio állam ezt megtette már, Makley egy másik társával, Harry Pierponttal követte el a sheriff-gyilkosságot. Bementek a limai fegyháza, börtönfelügyelőnek adták ki magukat és kérték a sheriff től, hogy adja ki nekik Dillingert. Az indianai fegyháza akarják szállítani. Amikor a sheriff igazolásra szólította őket, agyonlőtték. A gyilkosság után rázárták az ajtót, elszedték a kulcsokat és megszöktették Dillingert.

Hatszáz életfogytiglani fegyenc között

A columbusi fegyház fekete fala több mint harminc láb magas. Amerika egyik legnagyobb fegyháza, több mint négyezer fegyencnek ad otthont. Az egyik épületben 600 életfogytiglani ítélt fegyenc ül. Néhány évvel ezelőtt 300 fegyenc halálraégette a fegyház egyik részében. A columbusi fegyházat nem szeretik a fegyenc, a fegyház kapujában ott az alapítási évszám: 1834. Hogy hány embert végeztek ki a falai között, arra senki sem emlékszik.

Belépek a kapun. Mogorva börtönör. Néhány kérdést vakkant felém, aztán sze mélyi motozást tart. Motozás után a fegy ház igazgatóhoz kerülök, aki kissé gyanakodva fogadja a névjegyemet. Az sem tesz rá jó hatást, amikor közlöm vele, hogy az elítélte valamikor barátí viszonyban voltam. Vannak ajánlóleveleim, azonban így is megkapom az engedélyt, hogy a siralomháza menjek.

Hatalmas vaskapuk nyílnak fel előttem és zárulnak be mögöttem nagy dörmögéssel. Különböző épületszárnyakon haladunk keresztül. Az egyikben kizárólag négerek ülnek, a faji előítélet még itt is megnyilvánul, csak a villamosszék-nél marad el, mert a négerek számára nem készítettek külön villamosszékot. Jo guk van egy villamosszékben meghalni a fehér faj tagjaival.

Ujabb ajtók és végül megérkezünk a siralomházhoz, amit itt halálorsónak neveznek. A halálorsóban nyolc férfi ül, nyolc kis szék, sötét cellában. A nyolc cellával szemben egy kis cementfülke van, rajta ablak, ezen keresztül figyelik a siralomház lakóit.

A „halálorsón”

A cementfülkéből kijön egy ór, intézkedik, hoznak egy asztalt és egy széket, amelyet körülbelül két méterre helyeznek el Charles Makley cellájától. A fegy ór közvetlen közelben ül, ölében revolverrel. Háttam mögött a cementfülke ablakából egy másik revolver csőve látszik. A siralomház lakóira jól vigyáz.

Makley cellája rácsához lép és rámszól:

— Na, mi szél hozta ide a hírhedt Jim Tullyt?

Nem lepődöm meg, hogy ennyi év után megismer, vörös hajam, szépnek nem mondható arcom nem egykönnyen elfelejthető.

Makley megerősödött és természetesen megfűriasodott, amióta nem láttam. Vónásai rendese, haja még mindig fekete. Szemével azonban valami történt az évek folyamán. Tekintete zavaros, ugrándozó és tompafényű. Kisfiu korában nyugodtan nézett a szemembe.

A beszélgetés alatt Makley balkezevel jobbkarját dörzsöli. Nagyon érdekli a jobbkarja, mert ha rámnéz, rögtön elho-

mátyosul a szeme. Inkább a karját dörzsöli.

— Voltál odahaza Jim? — kérdi.

— Igen Charlos, beszéltem a szüleiddel is.

— A hugaimmal is?

— Velük is.

Aludni jó...

— És?

Charles Makley a kérdésre nem vár feleletet. El tudja képzelni, mit beszélhetünk róla, el tudja képzelni, mit csinálhat egy anya, akinek a fiát nemsokára a villamosszékhez vezetik. Ő, az újságokból olyan jól ismeri mindenki a villamosszék rituáléját. A halálraítélt fejébubáját leborotváltják, két nadrágszárát levágnák, meztláb, a villamosszék külön tonzurájával a fején, beültetik a székbe, fejére kapesolják az áramot, karjára, lábára, aztán egy pillanatra, érzik az emberi hus pörkölt szaga és a kivégzés megtörtént. Egy anya, aki tudja tudja, hogy fiára ez a sors vár, ugyan mit beszélhetne?

— Hogy érzed magad? — kérdelem és a kérdésemet meggondoltan mondom ki, nem tartom se ostobának, se kegyetlennek.

— A nappalok rosszak, éjszaka hála Istennek, tudok aludni. Aludni nagyon jó. Alvás közben nincs bűn, nincs büntetés, nincs lelkiismeret, nincs semmi. Aludni jó.

Mindzert persze Charles Makley lassan dörmög.

— Hiszen, ha az alvás megnyugvást ad, akkor...

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGO MÜSORA:
Ma, szerdán új kettős műsor: I. Premier, először Kolozsvárt: Tét egy emberfej. Fősz.: Inkisioff (Taifun főszereplője) és Harry Baur (David Golder alakítója). II. Forróvérű város. Fősz.: Jan Kiepara és Brigitte He-m.
Helyárak: Földszint 20, balkon 15 lej

AZ OPERA MOZGO MÜSORA:
Csütörtöktől közkívánatra: Pflangókissasszony. Sylvia Sidney világfőmje, partnere Cary Grant, rendezte: Ma-ion Gering.
Jön: 1001 éjszaka meséje. Ramon Novarro, Mirna Loy.

RÁDIÓ MŰSOR

Pének, augusztus 17.
Budapest. 13.05: Balajka zenekar. 14.30: Cigányzene. 16.30: Diák-féltóra. 17: Háziasszonyoknak. 18: Lemezek. 18.45: Szentimrei Jenő előadása Benedek Elekrol. 19.30: Hangverseny. 20.30: Szentkereszty bárónő előadása. 21: Budapesti hangversenyzenekar. 22.30: Hírek. 22.50: Bachmann-jazz. 23.35: Gertler hegedű. 24.15: Veres cigányzenekara. Bécs. 17.50: Opera-részletek, lemezek. 19: Ének. 22.30: Ártúk és balladák. 23: Hangverseny a salzburgi érseki pa'lo.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 120 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes befizetésével.

Nagy árredukció a TIMISOARAI NYILVÁNOSJOGU FIULICEUM ÉS FELSŐ-KERESKEDELMI ISKOLA KÓSER INTERNÁTUSÁ-ban

Erdeklődőknek prospektust küld az igazgatóság

Makley rámnéz.
— Akkor a halál se lehet olyan szörnyű? Nem tudom. Megnyugtat, hogy a villamosszék után a semmi jön, de hidd el, más úgy elaludni, hogy az ember tudja: felébredek. Nem jó ezen gondolkodni. Ki fogom birni, szeretném, ha már holnap lenne. Nappal nem tudok mit csinálni. Legszívesebben altatóport vennék be. Mondd, furcsa kérés lenne, ha körvévezném, hogy minél előbb végezzenek ki?

— Bizony furcsa lenne.
— Az emberek csodálkoznak, hogy valaki meg akarja rövidíteni a saját életét. De ez itt... Nem nagyon élet...

Charles Makley most lehajtja a fejét és már csak lehajtott fejjel dörmögi rekedtem:

— Jim, barátom voltál, tegyél meg egyet, amit kérek. Menj most el.

En kimegyek az életbe, odakint beülök az autóba, napfényes országutakon fogok vágatni, ebédelni fogok, uszom majd a vengerparton, fiatal lányokat fogok látni, dolgozni fogok. Ezt ő mind elképzei. Miért maradjak itt? Miért kavarjam fel.

— Szervusz.
Ujra dörmögnek a vasajtók, ujra megmotoznak és ujra kinn állok a napfényben. Néhány napig nem fog izletni az élet.

tábol, szólóakkal. 24.40: Holzerzenekar. Berlin. 19.30: Hermann Simon dalk. Milánó. 18.10: Ének. 20.30: Szórakoztató hangverseny. 21.45: Sinkopált zene, utána lemezek.

Róma. 18.10: Hangverseny. 20.30: Lemezek. 21.10: Lemezek. 21.4: „Santarellina”. Hervé operetteje.

Prága. 18.40: Lemezek. 20.30: „Elektra” Richard Strauss operája Salzburgból. 22.15: Hangjáték. 23.15: Lemezek.

Varsó. 19.15: Modern francia orgonaművek. 19.55: Lemezek. 20.15: Táncczene lemezek. 21.12: Szimfónikus hangy. 23.15: Táncczene.

Szombat, augusztus 18.

Budapest. 13.05: Hangverseny. 14.30: Katonazene. 17.45: Hírek. 18: Áltamvas- uti alkalmazottak énekara. 18.45: Elő- adás az épülő Dunahídról. 19.30: Dalok. 20.45: Előadás, zenével. 21.20: Az Opera- ház zenekara. 22.30: Hírek. 22.50: Cigány zene. 24: Jazz.

Bécs. 17.10: Mandolin. 18.20: Lemezek. 20.20: Hangverseny. Berlin. 17: Hangverseny. 21.10: Népzene.

Milánó. 20.30: Szórakoztató zene. — 21.45: Tha's Massenét operája. Róma. 21.10: Lemezek. 21.45: Vegyes zenekar.

Prága. 18.55: Lemezek. 20.10: Benes. jazz. 23.15: Lemezek.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

APRÓ HIRDETÉSEK

Gyászri közléseim egy nő 3 lej, szűkebb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetések 20 adóval kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelligés levelet csak úgy fogadjunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Suche für mein Mädcheninternat für soforer. Intelligente Ernste perfect deutsch, rumänische tüchtige Erzieherin. Offerte mit Photographie unter Adresse Mädchenninternat M. Schwartz, Str. Ciorogariu 8.

Ügyes, megbízható, perfekts zsidó szá- kacsót keresek azonnalra. Schwartz internatus Oradea, Ep. Ciorogariu 8.

Háromtagu család teljes ellátást keres. Isr. családnal. Erdeklödni: Hirsch, Regina Maria 11., udvar.

Keresek hatéves kislány mellé németül, románul beszélő lányt, ki a háztartásban is segédkezne. Alex. Fischer, Brad.

Sorbonne-on végzett francia tanár és felesége franciá tanárno magánórát adnak. Cim a kiadoban.

Zsidó mindenesno kerestetik, aki főzést önállóan végez. Regele Ferdinand 98. Cukrászda.

Megnyílt az első kolozsvári ort. kóser cukrászüzem. A legizlesebb kivitei tortákat, mignonokat, szendvicseket, valamint apr ósüteményeke eljegyzésekre, es küvökre, keresztelökre es egyéb alkalmaakra a legizlesebb kivitelben, a legjutányosabb árban készíték. Adjer, Str. Londrei 19.

Veszek 1—2 millió lej összeg erejéig bérházat 10 százalék netó jövedelemmel. Ajánlatokat „Kézpénz” jeligere a kiadó hivatalba kérem.

יום הוללה החרב הגאון הקדוש מוה אברהם יוסף פריינד האב"ד דק"ק נאמאד היה בי"א (Aug. 22) לטדר כי תזא.

A legizletebb vegetarius ételek a Schwartz Ignacné vezeése alatt álló „Familia” kóser vegetarius étteremben kaphatók. Cluj, Str. Memorandului 10. hátul az udvarban. Rendkívül olcsó árak. Előnyös abonamafeltételek.

Előnyomtatás a legujabb minták szeritű fehérenműgyarrás, kézi és géphímés, csipkebevarrás, függöny, ágyterítő összeállítás monitorás legszebben, legolcsóbban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

Különbejáratu butorozotó szobát keresek. Cim a kiadoban.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

TOLEDO

SZABÓ IMRE legujabb regénye. A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó tereádor hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény, a könyvpiac szenzácója. Jubileumi kiadás. Ara: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya utján. Vidéki képviselök kerestetnek.

HIREK

— Az orosz repülőraj Prágában, Prágából jelentik: A orosz légi raj óriás repülőgépei Unschlicht tábornok vezetése alatt Stassburgból jövet a csehszlovák főváros repülőterére érkeztek. A gépek között leszállottak Suttgarban és Prágában a repülőterén a csehszlovák kormány képviselője, a légi forgalmi társaság vezetősége és a prágai orosz követ-ség tagjai fogadták és üdvözölték a franciaországi körrepülésről hazatérő huszonkét orosz pilótát.

— Sztrájkolnak a párizsi újságkiosz-
kok. Párizsból jelentik: A párizsi újsá-
gkioszokok tulajdonosai sztrájkba lép-
tek s nem árusítják az újságokat. Az
újságkioszokok tulajdonosai gyűlést
tartottak, amelyen tiltakoztak az ellen,
hogy a lapváltások magasabb áron ad-
ják át nekik a lapokat eladásra, mint ed-
dig. A párizsi esti lapok kiadóhivatalai
ugyanis az újságkioszokok számára
magasabb átvételi árat állapítottak meg
és emiatt tört ki a sztrájk. A gyűlésen el
határozták, hogy minden eszközzel meg-
akadályozzák a rikkancosok konkurren-
ciáját és nem engedik meg, hogy az új-
ságkioszokok közelében a rikkancosok
árusítsák azokat a lapokat, amelyeknek
eladását a kioszkokban megszüntették.

— Szárny és motor nélküli repülőgépet
találtak fel. Londonból jelentik: A Daily
Express párizsi tudósítójának jelentése
szerint a francia kormány két olyan ta-
lálmányt próbál ki, amelyek forradalma-
sítják az egész repülés ügyét. Az első ta-
lálmány olyan repülőgép, amelynek —
legalább is a szó mai értelmében — nin-
csenek sem szárnyai, sem pedig motorja.
A másik találmány egy légi torpedó.
Mindkettőt egy ismert feltaláló, Dupuis
Pál, francia hadipilóta találta fel.

— AZ EXPRESSZVONAT BELE-
ROHANT AZ AUTÓBUSZBA. Párizs-
ból jelentik: Súlyos szerencsétlenség
történt Saumur közelében. Az egyik
vasúti átjárónál egymásnak futott
egy városi autóbusz és egy expressz-
vonat. Huszonnyolc ember sebesült
meg, a legtöbb állapotuk súlyos. Az autó-
busz teljesen összetört, a vonat moz-
donya erősen megrongálódott. Közvet-
lenül az összeütközés után a szerencsét-
lenség színhelyén tűz csapott fel, mely
átharapódott az expresszvonat egyik
kocsijára is. Valószínűleg az autóbusz
tartályából kifolyó benzin fogott tü-
zet. A tüzet szerencsére hamarosan si-
került eloltani.

— A has gyakorlati teltsége, a rekesz
erősebb feloldása májgájkéi fájdalmak,
emésztési nehézségek, gyomorbelihurut és
sárgaság a természetes „Ferenc József”
keserűvíz használata által megszüntethet-
ők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé
irányuló vértudulások ellensúlyozhatók.

A bukaresti Rudolf Mosse cég értesíti
üzletfeleit, hogy már megkezdte az elő-
munkálatokat az 1935-ki sajtókatalógus
összeállításához. Mindazon lapok és folyó-
iratok melyek az 1934-iki katalógus szer-
kesztői részében elő nem fordultak és az
1935-iki katalógusba fel akarják magukat
véteni, küldjék be azonnal tartályuk por-
tos adatait és egy lappéldányt az alábbi
címe: Rudolf Mosse S. A. Bucuresti,
Eduj Bratianu 22. A felvétel a szerkesztői
részben díjtalan.

— VEES HARCOK EGY ÚJ SZÜ-
LŐTT ÉLETÉRT. Bombayból jelen-
tik: Véres harcokra került a sor Sip
kar városában zendülő benszüllöttek és
a rendőrök között, mert az angol gyar-
matügyi rendőrök megakadályozták,
hogy egy hindu újszülött ikergyerme-
keinek egyikét megölje. A hindu törzs
ősi babonája volt, hogy abban az eset-
ben, ha ikrek születnek, csak az egyik-
nek szabad életben maradnia. A má-
sikát a szülőknél meg kell ölni. Az
angol rendőrök, amikor értesültek ar-
ról, hogy az egyik hindu anyának ik-
rei születtek, behatoltak a házába s az
anyát és a két újszülöttet védőrizetbe
vették s átszállították a rendőrségre.
A benszüllöttek a rendőrség épülete elé
vonultak és a két iker azonnali kiszól-
gáltatását követelték. A hinduk meg-
támadták a rendőrség épületét, de a
rendőrök gumibotokkal mentek neki a
tömegnek. Vad dulakodás fejlődött ki,
amelynek során három hindu és egy
rendőr súlyosan megsebesült.

Beteg rabok leittatták őrzőiket és ruháikat magukra öltve — megszöktek

Különös rabszökés Konstancában

CONSTANTA, augusztus 16. Fel-
tűnő eset történt tegnap éjszaka Kons-
tancában a „Dr. Sion”-féle kórházban.
Két veszedelmes rablógyilkos, akik né-
hány napja kezelés alatt állottak a
kórházban, regénybeillő módon szök-
tek meg.
A konstancai bűnügyi hatóságok
nemrégiben elfogták Lambrou Jon és
Dudau Jancu körözés alatt álló gyilk-
skat, akik a közelmúltban egy na-
gyobb szabású büntényt kaptak el
Konstancában. A két veszedelmes bü-
nöző a napokban megbetegedett a fog-
házban, ezért a fogházigazgatóság in-
tézkedésére a „Dr. Sion” kórházba szál-
lították be őket, egyben két rendőri
állítattal a beteg fegyencek őrzetére.
A kórházba kirendelt rendőrök külön-
utasítást kaptak, hogy egy pillanatra
se távozzanak a két gyilkos mellől.
Néhány napi kezelés után az orvo-

sok megengedték a két fegyencnek,
hogy napközben felkelhessenek. Teg-
nap délután séta közben a foglyok
megbeszéltek a rendőrökkel, hogy este
lefekvés után észrevétlenül kimen-
nek a kórház kertjébe, ahol mulatni
fognak. Lambrou és Dudau költségén a
rendőrök bort és különböző szeszita-
lokat szereztek be és a megbeszéléshez
híven a késő esti órákban kezdetét
vette a különös dárjód. A két vesze-
delmes büntöző gondoskodott arról,
hogy őrjeik leigják magukat, ami nem
sokára be is következett. Amikor már
a rendőrök teljesen illuminált állapot-
ban voltak, a beteg rabok levetkőztet-
ték őket, a rendőrruhákat magukra
öltötték és így még az esti órákban si-
került elhagyniok a kórházat. A szö-
kést csak reggel fedezték fel a kórház
alkalmazottai.

Vámháboru Anglia és Ausztrália között

Felborulással fenyeget a német-lengyel vámbéke

London, aug. 16. Ausztráliának az az
intézkedése, hogy tiltott vámokat léptett
életbe a tuncashirei fonal- és általában a
textilipari termékek behozatalára heves
ellenzést váltott ki a tuncashirei ipari
körökben. Ausztráliának ezt a lépését
úgy tekintik, mint az ottawai szerződés
megszegését. Arról beszélnek, hogy nem
hivatalos bojkottot kellene élebe léptetni
az ausztráliai tejtermékekkel szemben.

Ezzel kapcsolatban érdekes Lyons
ausztráliai szövetségi miniszterelnöknek
beszéde, amelyet a választási hadjárat
meghirdetésaképpen mondott. Lyons mi-
niszterelnök — mint a Star jelenti — so-
hasem volna hajlandó beleegyezni abba,
hogy kivétel árulnak termelését korlá-
tozza. Ausztráliának szüksége van arra,
hogy idegen határmakkal, amelyek termé-
sét megvásárolják, kereskedelmi szerző-
dések kössön. A miniszterelnök ezután
hangsúlyozta, hogy a kereskedelmi kérdé-
seket az anyafalam és a dominiumok kö-
zött barátságos szellemben, mindkét fél
javára kell rendezni s ugyancsak barátság-
os szellemben kell revízió alá venni az
ottawai szerződéseket is.

Mint a lap megjegyzi, az angol kor-

mány már figyelemztette Ausztráliát,
hogy adott esetben korlátozza Ausztrália
hushozatát. Ausztráliában ez a fi-
gyelmeztetés nagy tiltakozást váltott ki,
de — mint a lap mondja — nem lehet
meggátolni a korlátozásokat ha az ot-
tawai egyezmény bizonyos pontjai amúgy
is érvényüket vesztesék.

Varsó, aug. 16. Ismét nagy az elégedet-
enség Lengyelországban a lengyel-német
kereskedelmi kapcsolatok alakulása miatt.
1934 első felét felülről kükereskedelmi
mérieg ugyan még 35 millió zloty lévi éli
többletet mutat német viszonylatban mint
hogy azonban az ebben az időben szál-
lított lengyel árak jelentős részét a német
devizaintézkedések következtében eddig
még nem fizették ki, most már hónapról
hónapra csökken a német vámterület felé
irányuló lengyel kivétel. Az új kompro-
misszumos kereskedelmi egyezmény léte-
sítésére irányuló tárgyalások folytatása
dolgában még nem sikerült létrehozni a
megegyezést. Lengyel kormánykörökben
már komolyan mérlegelik, hogy abban az
esetben, ha Németország nem tanúsít
nagyobb előzetesnyeséget Lengyelország-
gal szemben felmondják az ez év elején
megkötött német-lengyel vámbékét.

TURISZTIKA

A Haggibor turisztikai szakosztálya
folyó hó 19-én vasárnap kombinált autós
és gyalogtúrát rendez a Turli és Tordai
hasadéka és a Bányafürdőbe. Indulás
reggel 6 órakor. Jelentkezni csütörtök és
péntek este fél 8-ól fél 9-g a Calea Vic-
toria 10. szám alatti klubhelyiségben
lehet. Szombati jelenkezések nem vétel-
nek figyelembe.

— A Niagara vízesés alakja megválto-
zott. Párizsból jelentik: A Matin Londo-
non át érkezett newyorki távirata szerint
a Niagara-zuhogat keleti szélén földcsu-
szamlás történt amely teljesen megváltoz-
tatta a vízesés alakját.

— Újabb véres összetűzések a politikai
ellenfelek között Dublinben. Londonból
jelentik: Dublinben a legutóbbi zavargá-
sok kétféle halálos áldozatának seme-
tése alkalmával újabb véres összetűzések
voltak a politikai ellenfelek rohamcsapata
között. Több sebesült kórházba szállí-
tottak. A közbeavatkozó karhatalom le-
tartóztatásokat eszközölt.

— Távokéleti hírek. Tokióból jelentik:
A japán minisztertanács elhatározta a
Washingtoni és a londoni flottaegyezme-
nyek felmondását. — Charchban a kelet-
kínai vasutak husz magasrangú orosz
tisztviselőjét tartóztatták.

— Számos női bajnál reggel, éhgyomor-
ra felpohányi természetes Ferenc József
keserűvíz végtelen nagy megkönnyebbül-
lést szerez azáltal, hogy a belek tartalmát
felhígítja és akadálytalanul kiűrti, azon-
kívül az emésztőszervek működését lényeg-
esen előmozdítja.

— Hajti teljesen visszanyerte függet-
lenségét. Washingtonból jelentik: Az
Egyesült Államok hadihajója is elhagyta
Haiti kikötőjét s ezzel a köztársaság 19
éves amerikai megszállás után újra vissza-
nyerte teljes függetlenségét. Hull ameri-
kai külügyi államtitkár ez alkalomból az
amerikai kormány képviselőjében üdvözlő
táviratot intézett Haiti kormányához.

— Sirkövevény. Néhai Bergfeld Gidali
7/7 volt szilgyveségi lakos sirkövevény
folyó hó 19-én, vasárnap d. e. 10 órakor
ész a cluji ort. zsidó régé temetőben.

— AZ ÚJ DIVATKALAPOK. Pá-
rizsból jelentik: A párizsi divatcégek
már egyre-másra rendezik a bemuta-
tásokat az őszi modelekből. A baret to-
vábbra is divatban marad, de egészen
új formákat kap. Többnyire igen
nagy, a széle oldalt vagy hátul fel van
hajtvva s gyakran szalag vagy toll dí-
szíti. A paradicsommadár- és strucc-
toll újra elfoglalta helyét a kalapokon.
A divatbemutatókon különben valóság-
os madársereglet látható: fecskek,
sirályok és sok más madár. A termé-
szetnek mindhárom világa hozzájárul
már a kalapok díszítéséhez: az állat,
növény és ásványvilág. A növényvilá-
got virágok, az ásványvilágot színes
kövek képviselik.

— A Pharos-sorozatok első kötete szeptem-
ber elsején jelenik meg. A Pharos
zsidó írók könyvküldő vállalatának első
kötete „Zsidó miniatűrök” címen szeptem-
ber elsején jelenik meg. Ez a kötet,
amelyet a Pharos bemutatkozik, a mo-
dern zsidó írók legjava természet fogja
közölni. Schalom Asch kisregénye, Péter
Altenberg vázlatai, Bubernek egy chasz-
dikus rajza, Berdisevskinek és Perecnek
nek gyönyörű novellái, Oszip Dimov kar-
colatai, Wassermann hosszabb lélekzetű
történeti rajza, Arthur Hollitscher szati-
rája a mai Németországról, Ilja Ehren-
burg pompás korrajza, Babel, Sosulja, 10
vábbá Pirandello zsidó témájú nagyszerű
alkotása egészítik ki a művet, amelynek
fogható reprezentatív zsidó könyv az
egész magyar nyelvterületen még nem
jelent meg. A könyvet kizárólag a Pha-
ros előfizetői kaphatják, minthogy könyv-
árusi forgalomba nem kerül. A Pharos
előfizetési ára: félévre 500 lej, negyedé-
vre 250 lej. Előfizetéseket elfogad az Uj
Kelet könyvosztálya.

— Madách: Ember tragédiája. Propagan-
dakiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lej
egészvászonban. Kapható az Uj Kelet
könyvosztályában az összeg és portó
költség előzetes befizetésével vagy után-
vétellel.

Váltsa meg ujévi üdvözlését

a Keren Kajemet után

Nemcsak pénzt és munkát takarít meg, hanem a zsidó or- szágépítéshez is hozzájárul.

Az üdvözlőket az Uj Kelet közli — rohasanát számában s így
— anélkül hogy gondolkoznia kellene azon, kinek kell üdvözlőket
küldenie, kinek nem — eljutnak jókívánságai minden rokoná-
hoz, ismerőséhez, üzletfeleéhez. A közlési díj kevesebb, mint
amennyire a névjegyek és borítékok, valamint a széküldés
postaköltsége kerülnének.

- Egyszerű üdvözlő folytatolagosan közölve 30 lej.
- Egyszerű üdvözlő külön sorban 50 lej.
- Egyszerű üdvözlő külön szöveggel 100 lej.
- Nagyalakú kereset üdvözlő üzletek, vállalatok, egyesületek részére 250 lej.

Üdvözlőket felvesznek a Keren Kajemet biztosok és per- selyűritők, valamint az Uj Kelet megbizottai.

FELSŐ-
ISKOLA
ÁTUSÁ-ban
az igazgatóság

PRO-
TÉSEK

egy és 3 lej, szoci-
legkisebb apró híre-
reséknél 20 asszalat
hirdetések díja eld-
velet csak egy fey-
lyeg mellékeve van

Mädcheninternat für
Ernste perfect
tüchtige Erzieherin,
graphie unter Adresse
I. Schwartz, Str. Clo-

o, perfect zsidó sza-
zonnaira. Schwartz
Op. Clorogariu 8.

teljes ellátást keres-
ekelődni Hirsch, Re-
ar.

slány mellé németül,
t, ki a háztartásban
Fischer, Brad.

ett francia tanár és
márnó magánórát ad-
n.

kerestetik, aki főzést
Regele Ferdinand 98.

kolozvári ort. kóser
zlessebb kivételül tor-
szendvicseket, vala-
ke eljegyzésekre, es-
ökre és egyéb alkal-
ebb kivételben, a leg-
készíték, Adler, Str.

6 lej összeg erejéig
netó jövedelemmel,
enz” jellegre a kiadó

יום הולדת הדרב הרהב
היושע פריינד האביד
אלול יום די סדר כי הנצ

vegetárius ételek a
vezeése alatt álló
retárius étteremben
re. Memorandumai 10.
Rendkívül olcsó árak.
ételek.

gujabb minták szerint
kézi és géphímzés,
göny, ágyszerű össze-
egszében, legolcsóbr-
a kézimunkaszalójná-
16.

torozott szobát keres

ET LELKE:
AZ UJ KELETBEN

EDO

gujabb regénye.
szatelepítése. — Egy
élete és halála. —
zsidóság fellegvára.
könyvpiac szenzációja
ára: 100 lej. Megran-
könyvosztálya után-
elők kerestetnek.

EDO

gujabb regénye.
szatelepítése. — Egy
élete és halála. —
zsidóság fellegvára.
könyvpiac szenzációja
ára: 100 lej. Megran-
könyvosztálya után-
elők kerestetnek.

EDO

gujabb regénye.
szatelepítése. — Egy
élete és halála. —
zsidóság fellegvára.
könyvpiac szenzációja
ára: 100 lej. Megran-
könyvosztálya után-
elők kerestetnek.

EDO

gujabb regénye.
szatelepítése. — Egy
élete és halála. —
zsidóság fellegvára.
könyvpiac szenzációja
ára: 100 lej. Megran-
könyvosztálya után-
elők kerestetnek.

EDO

UJ KELET *Legújabb hírek*

Hindenburg végrendeletében köszönetet mondott Hitlernek

Von Papen Bécsbe érkezett és átadta megbízó levelét Miklas elnöknek

Az osztrák kormány jegyzékben kérte a hatalmaktól hadserege létszámnövelésének további fenntartását. Kétszázötven rendőr van letartóztatásban Bécsben. Rintelen szeptemberben haditörvényszék elé kerül

Hamisítvány Hindenburg végrendelete?

BÉCS, augusztus 16. Von Papen volt német kancellár, a német birodalom új bécsi követe, csütörtök reggel megérkezett az osztrák fővárosba. A repülőállomáson Papent a német követség tagjai fogadták. Papent nem várta egyetlen osztrák hivatalnok sem a repülőtéren. Az új követet a német követség tagjai hitlerista üdvözléssel fogadták, melyre Papen ugyancsak hitlerista üdvözléssel felelt. Papent a repülőtérről a német követség palotájáig harminc titkos rendőr kísérte. Az osztrák fővárosban az a hír terjedt el, hogy Papen Hitler személyes repülőgépen érkezett meg Bécsbe. Papen Bécsbe érkezését az osztrák lapok tartózkodó hangon kommentálják.

Genfi jelentés szerint az osztrák kormány jegyzékben intézett a hatalmak kormányaihoz, amelyben kéri, hogy az Ausztria számára engedélyezze hadsereg létszámnövelését, nyolcezer embert, továbbra is fegyverben tarthasson. Genfben meg vannak győződve afelől, hogy a hatalmak a jövőben is engedélyezni fogják Ausztria számára a magasabb létszámú hadsereget.

Starhemberg és Suvich táncosozása

Római jelentés szerint, Starhemberg herceg Velencébe érkezett, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesült. Starhemberg tegnap Rómában vendégül látta Suvich olasz államtitkárát és a külügyminisztérium több főtisztviselőjét. A két kormányfő újabb beható megbeszélést folytatott.

A rendőrség szerepe a bécsi puccsban

Jelentette az Uj Kelet, hogy a katonai törvényszék megkezdte a bécsi rádió megszállói bűnperének tárgyalását. A vádlottak között ismét két rendőr áll a katonai törvényszék előtt. A két endőr büne hogy posztot álltak a Ravag épülete előtt és így lehetővé tették a terroristáknak a Ravag megszállását.

Ezel kapcsolatban a Reichspost szenzációs vezércikkben foglalkozik az osztrák rendőrség inficiáltságával. Hangoztatja, hogy eddig mintegy 250 rendőrt tartóztattak le. Az ezeknél megejtett házkutatások alkalmával megtalálták azoknak a rendőröknek a listáját akik a nemzeti szocialista párt betiltása után is tagjai maradtak a mozgalomnak és még tagdíjat is fizettek. Ezeket a rendőröket azonnal elbocsátották állásukból és letartóztatták őket.

Letartóztatásban van Steinhausen rendőrigazgató is, aki a bűnügyi osztály élén állott. Ugy hírlik, hogy egy Németországba szökött nemzeti szocialista gyilkos, névszerint Zimmer levelét találták meg Steinhauselnél, akiről tartóztattak le. Az egész közvélemény lázas érdeklődéssel várja a rendőrség közé férközött nemzeti szocialisták szerepének teljes tisztázását.

Habsburg Ottó útja
Stockholmi jelentés szerint Habsburg Ottó a svéd fővárosból a délkelet

svédországi Kalmar felé folytatta autóját, ahonnan átér az Öland szigetekre és látogatást tesz a királyi család nyaralójában. Egnapos tartózkodás után a trónörökös újra visszatér Dél-Svédországba és ismét átutazik Stockholmra.

Hindenburg végrendelete és Hitler

Tegnap számában jelentette az Uj Kelet, hogy van Papen eljuttatta Hitlerhez Hindenburg ezredes felkérésére, az elhalt Hindenburg elnök politikai végrendeletét, amelyet az elnök ez év május 11-én Berlinben készített. A világsajtó most újabb részleteket közöl a végrendeletből, amely a következő címet viseli: „A német néphez és a birodalmi kancellárhoz (politikai végrendeletem.)” Hindenburg az iratban meggyőződéses monarchistának vallja magát, kifejezi azt a reményét, hogy a birodalom restaurálni fogja a császárságot. Dicsőrenee emlékezik meg a birodalmi hadsereg szelleméről és annak szükségességét hangoztatja hogy tartásuk távol a jövőben is a politikától.

Végrendeletének egy másik részében Hindenburg kiabrándító és egyben megdöbbentő szavakkal méltatja Hitlert és mozgalmának érdemeit. A Hitler-uralomra jutása óta eltelt hónapokat a nemzeti felemelkedés korszakának tekinti. Köszönetet mond a kancellárnak szolgálataiért, amelyeket a birodalmi és nemzeti egység érdekében tett! Reméli, hogy el fog jönni a politikai ellenfelekkel való kiengesztelés órája. Bizik a birodalom és a németiség jövőjében és ebben a hitben nyugodtan zárja le szemét örökre.

A Times Hindenburg politikai végrendeletével foglalkozva megállapítja, hogy az elhunyt elnök végrendeletében közvetlen Hitlert bizza meg az uralommal. Megállapítja, hogy a végrendelet nyilvánosságra hozatala a népszavazás előtt kétségtelenül nagy hátsóval lesz Németországra.

A Matin szerint Hindenburg politikai végrendelete nem annyira az egység összekovacsolójára, mint a régi Poroszország hí szolgálatára volt.

A londoni reggeli lapok beszámolnak arról a szkeptikus fogadtatásról, mellyel az angol közvélemény tudomásul vette Hindenburg végrendeletének tartalmát. Az angol sajtó nem vonja kétségbe ugyan Hindenburg végrendeletének hitelességét, de leszögezik azt a tényt, hogy a végrendelet tartalmaz a népszavazás előtt pár nappal tették közzé, — tény, amely sok interpretációra adhat alkalmat.

A francia sajtó nem egy olyan meszszíre, hogy kétségbe vonja a végrendelet autenticitását, de azt hangoztatja, hogy ennek a dokumentumnak a nyilvánosságra hozása célszerű. A Le Matin azt hangoztatja, hogy a végrendelet nem elég kedvező a nemzeti szocialistáknak. A végrendelet szerint a marsallnak az utolsó gondolata az volt, hogy a restaurációig türellemmel kell lenni. A testamentumot három szóra lehet redukálni: „Császárság a Reichswehr által.”

Erős szocialista és kommunista propaganda kezdődött Németországban

Berlini jelentés szerint Hitler ma-pénteken Hamburgba érkezik, Hamburgba való tartózkodása idején, kora délutántól csaknem éjfélig, a hamburgi rádióprogramot veszik át az összes németországi rádióállomások. A kancellár beszéde közép-európai időszámítás szerint este 8 óra 30 perckor hangzik el a mikrofon előtt.

Tegnap megjelentek Berlin uccáin a hivatalos kormányplakátok amelyek arra szólítják fel a lakosságot, tegyenek hitvallást a vasárnapi népszavazáson Hitler kancellár mellett. A plakát szövege a következő:

— Nekünk németeknek, akik itt élünk Közép-Európában, sokkal jobban össze kell tartanunk, mint más nemzeteknek. Egyek kell, hogy legyünk, ha nem akarunk elpusztulni. Nincsenek természetes védelmi vonalaink és vállvetve kell állnunk egymás mellett, ha nem akarjuk, hogy történelmi munkánk minden áldozata veszendőbe menjen.

A kormány propagandájával egyidejűleg, mint az United Press jelenti, Hitler uralomrajutása óta először tör előre teljes nyíltsággal és lendülettel Németországban a kommunisták és szocialisták ellenpropagandája. A múlt év novemberi választásoknál a

baloldali ellenzék propaganda tevékenységét alig lehetett érezni, mert akkor a nemzeti szocialista propaganda jelszava: „A Népszövetség és Franciaország ellen!” olyan új volt és annyira hatott a német népre, hogy ezzel szemben a szocialisták tehetetlenek voltak. Ezáltal a nemzeti szocialisták nak nincsenek ilyen erőteljes jelszavaik és ezt a baloldal alaposan kihasználja.

A munkásnegyedek lakóházaiknak tevékenységükben reggelre gyakran találunk szavazólapokat, amelyeknek a „nem”-mezőjébe már beleírták a keresztet. Érdekes, hogy a propaganda tevékenység az előkező negyedekben is megnyilvánul, ahol a házak levélszekrényeit tele rakják olyan szavazólapokkal, amelyeknek az „igen” mezője le van tépve.

Ugyanezeker a német szocialisták és kommunisták prágai kolóniája, vala mint más európai fővárosokba menekült csoportjai nagymennyiségű röpiratot csempészték be az országba. Valószínűnek tartják, hogy Hitler ennek a propagandának a hatásait meg fogja érezni.

Párizsban ideges érdeklődéssel figyelik az augusztus 19-i német népszavazás nagyarányú előkészületeit. A

lapok részletesen ismertetik a népszavazás módzatait a vonatkozó német kormányrendeleteket, másfelől pedig nagy figyelmet szentelnek a tegnap óta elhangzott politikai beszédeknek. Különösen Göbbels beszédével kapcsolatban hangoztatják, hogy az nem egyéb szélsőséges demagógiánál.

A félhivatalos Temps nézete szerint Hitlerre az utóbbi hónapok eseményei súlyos felelősséget hárítottak és a német intéző körök célja az, hogy bebizonyítsák, hogy a német nép teljes mértékben helyesli vezetője eljárását. A Temps szerint Göbbels a messzemenő demagógia be szédszülését alkalmazta, amikor Hitlerrel mint a háboru névtelen káplárjáról, mint a nép gyermekéről emlékezett meg.

Majd meglátjuk — írja a lap — hogy a nép gyermeke a junkerekre és nagytőkésekre támaszkodva, hogyan fog a nép érdekében kormányozni és az ismeretlen káplár hogyan fog megalkudni a Reichswehr vezetőinek szigorú gyámkodásával.

Végeredményben a lapok biztosra veszik, hogy a népszavazás Hitler nagy sikerrel eredményezi.

Berlini jelentés szerint a népszavazás sikere érdekében Thüringiában a védőőrizetesek több mint 30 százalékát szabadon engedték. Ugyancsak berlini jelentés szerint Göringet újabb orvosi vizsgálatnak vetették alá oberulzbergi nyaralójában. Este közölték a nyilvánossággal, hogy az autóbalesetet szenvedett porosz miniszterelnök állapota kielégítő és hogy belső sérülései nincsenek.

Papen bemutatkozott Miklas osztrák szövetségi elnökkel

A késő délutáni órákban érkezett jelentés szerint, Papen bécsi német követ a délelőtti folyamán bemutatkozott látogatást tett Schusschnigg osztrák kancellárnál. Berger-Waldeneck külügyminiszternél. Ezután az új követ Miklas köztársasági emöknél jelent meg kihallgatáson, akiknek bemutatta megbízó-levelét. Miklas emökö tudomásul vette Papen bécsi követé való kinevezését.

Bécs, augusztus 16. Újabb bécsi jelentés szerint, számítanak arra, hogy Rintelen dr. négy héten belül teljesen felépül. Szeptember közepén a volt római osztrák követ a lázadással kapcsolatos szerepe tisztázása végett katonai bíróság elé kerül.

A király aláírta a tisztviselő-leépítésekről és a belföldi kölcsön kibocsátásáról szóló dekrétumokat

KONSTANCA, augusztus 16. Ma délután a király kihallgatáson fogadta Tatarescu miniszterelnököt, aki közölte a királlyal a dekrétumok végleges formáját. A király által aláírt dekrétumokat közölni fogják a holnapi minisztertanácson, míg szombaton kihirdetik a Monitorul Oficialban. A dekrétumok rögtön a kihirdetésük után érvénybe fognak lépni.

Az egyik dekrétumban, amelyet Tatarescu az Adeverul egyik munkatársának adott, a miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a belföldi kölcsön kibocsátásával és az állami apparátusnak átszervezésével az aktivitásának második periódusába lépett. A kormány az határozta — mondotta Tatarescu — hogy a két dekrétumot a legnagyobb szigorúval hajtsa végre, rendez teremtven a közhíva. talnokok között a legelőkelőbb idón belül.

Ugyancsak az Adeverul arról értesül, hogy a belföldi kölcsönt már szeptember végén ki fogják bocsátani, míg a törvényhozó testületek nem ülnek össze november 15-ig.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Vállalat, Cluj, Strada Bazar 2. em. Telefon: 3-77

Cenzurat

Faxs postala
plátite in num
No. 224713-329

18. Telefon: 3-7
Maronia 118, a
étre 600, egész
oldre: Havont
télvire 12, egész
etések díjazat
KELET" az
saldóság egyet
keink utannyo
és megjelölés

A szaloniki sajnálkozás

Jizcha; Grün
bevándorlasi os
Szalonikiben já
A cjonista va
tett P. Rhallis
zó kifünlő sz
az embert, aki
szaloniki zsidó
dorlásában.

Szaloniki va
trum volt. Ma
rája. A szalon
összeomlás vég
és mindez tet
gyüölőshadjár

S mégis...
A szaloniki g
mondott Jizcha
nem hallot/ z
szájából. A kor

„Nagyon sajt
dó polgáraink
lesztina legjob

De miután ez
kükben történi
semmit. Annyi
kormányom és
elismeréssel és
zsidók nemzeti

Szaloniki ko
vándorló zsidók
kell sajnálnia.
dukív munkás
szaloniki korm
azokat a zsidó
Szalonikiben m
ki a „jó polgár
és jogokkal.

A hamburgi

A Führer is
burgban tartot
hangzott min
dotia volna vs
asztaljánál.

Puffogtatta
landzsától, és
tette, hogy sa
hangosságban.
Ezt az utóbb
is neki.

Mi már ann
a Führer mi
kijelentéseit és
nek látjuk, ho
juk át a szót é
val kapcsolati

Az Echo de
jegyzéseket a
Megállapítja,
de semmi új
külföldi fejé
ugyanakkor a
kezett elleplez
sem változott
zott az éők és
Németország
fog korlátlan
fogja sodorni
többi hatalma

A Le Matin
féregragott
mára de a ko
mára csutog
kedés abban
fog aratni a

A Petit Jou
a Führer ham
nemzetekhez
nél nem talál
gel állapította
sereg elsóran
álumban Igy
soknak előre
golódásaik es
zel, hogy nem
szerepét a ju
Birodalomban

A L'Odre s
a Reichswe
cséneitek m
tisztességet.
Ezekhez a
nem kell több